

Preview van het gemeenteproject

God komt in het gewone

In deze preview geven we een kijkje in de materialen bij het Advent- en Kerstproject 'God komt in het gewone'. Hieronder vindt u het aanbod dat hoort bij de eerste adventsweek.

Als u een abonnement hebt kunt u alle materialen inzien en kunt u de onderdelen van uw keuze selecteren en opslaan. Zo maakt u een programma op maat voor uw eigen gemeente. In deze preview kan dat natuurlijk niet.

We vragen u om vertrouwelijk met deze materialen om te gaan. Ze zijn bedoeld ter inzage om u een beeld te geven van het project. Als u er gebruik van wilt maken kunt u een abonnement afsluiten door een mail te sturen naar: info@lerenindekerk.nl.

Jannet de Jong – Praktijkcentrum
Ingrid Plantinga – Praktijkcentrum
Klaas Quist – Kerkenradensteunpunt

Suggesties voor diensten

Theofilus – Gewoon echt

Eerste adventszondag

Levavi = Kijk omhoog

Thema: Theofilus - Gewoon echt

Het evangelie van Lucas begint als een nuchtere geschiedschrijving: God kwam in onze werkelijkheid. Maakt dat ons tot een Theofilus, een liefhebber van God?

Mogelijke bijbellezingen

- Lucas 1: 1-4 - Lucas draagt zijn evangelie op aan Theofilus en vertelt dat hij een beschrijving van de werkelijke geschiedenis gaat geven.
- Psalm 25 - Vers 15 is het 'Levavi' van deze zondag en de Psalm verwoordt het verlangen waarmee we de Adventstijd ingaan.
- Psalm 8 - Gods heerlijkheid wordt zichtbaar op aarde.

Uitwerking van het thema

Wie is Theofilus?

Letterlijk betekent zijn naam: vriend van God. Lucas draagt zowel zijn evangelie als het boek Handelingen aan hem op (Luc 1,3 en Hand 1,1). Omdat Lucas hier kiest voor een proloog in Griekse stijl, wordt vaak gedacht aan een hooggeplaatst figuur uit de Griekse wereld, bijvoorbeeld een hoge ambtenaar. Maar ook jij en ik zijn Theofilus, vrienden van God. Zij die hem liefhebben. Dit evangelie is voor ons geschreven. Lucas zelf kwam uit Antiochië, dat toen in Syrië en nu in Turkije ligt (vgl. Kol. 4:14; Fil. 24; 2 Tim. 4:11). Hij is een bekeerling (Luc 1,2) en heeft de gebeurtenissen in zijn evangelie niet zelf meegemaakt. Lucas schrijft voor mensen met een niet-Joodse achtergrond. Juist hierom legt hij veel uit: hij wil zijn lezers overtuigen van de betrouwbaarheid van de evangeliegeschiedenis.

Waarom Theofilus?

Lucas schrijft het evangelie op voor Theofilus. Hij ordent de gebeurtenissen (1,3) die hem al waren overgeleverd. Theofilus was dus niet onbekend met het evangelie. De grote lijnen van het verhaal van Jezus waren hem al eens verteld. Maar gelooft hij ook? De stijl van het evangelie van Lucas is die van een geschiedschrijving. Alsof Lucas zegt: kijk maar, je mag het stap voor stap nagaan. Ik heb de feiten nagetrokken en ze kloppen. Ze onderstrepen het verhaal dat je al kende. Het is geen sprookje of verzinsel, maar realiteit.

Het is de eerste zondag van de adventstijd. We gaan vanaf vandaag toelevan naar Kerst. De eerste kerstbomen staan, lichtjes versieren de straten, we horen al kerstliedjes. Heel Nederland is druk bezig om die donkere decemberdagen maar door te komen. Alles om te zorgen voor gezelligheid, een warme knusse sfeer, weg van kou en duisternis. We maken er een sprookjesfeest van, vol van licht en warmte.

En daar klopt Lucas aan. Zijn kerstverhaal is geen sprookje maar realiteit. Hij beschrijft een geschiedenis. En daarmee geeft hij jou en mij een geweldige uitdaging: is het mogelijk om het goede nieuws van Jezus Christus in onze realiteit van iedere dag te omarmen? Advent en Kerst beleven we vaak als een sprookje. Ons geloof en ons dagelijks leven lijken soms ver van elkaar verwijderd. We moeten moeite doen om God in onze werkelijkheid te ontdekken. Terwijl dat nu juist precies is, wat Jezus gedaan heeft: werkelijkheid worden. Hij kwam, Lucas wijst het aan, ter wereld in Bethlehem en

had Maria als zijn moeder, een vrouw uit de stam Levi. God stuurt zijn Zoon de wereld in. Juist in het gewone, alledaagse wil Hij aanwezig zijn. Dat is het goede nieuws.

En dat stelt jou de vraag: heb je hem lief? Dag in, dag uit? Is in de realiteit van jouw leven plaats voor Hem? Ben jij een God-liefhebber?

Suggesties voor liturgische onderdelen

Hier vind je een aantal liturgische onderdelen die aansluiten bij het thema voor de dienst. Je kunt hier een keuze uit maken of zelf onderdelen bedenken die aansluiten bij het thema en jullie gemeente.

Opties:

- Laat jongeren vooraf een filmpje maken en monteren waarin ze verschillende gemeenteleden interviewen over - hoe zij het Kerstfeest beleven - wat ze van God merken in hun dagelijks leven. Hebben die twee iets met elkaar te maken? De interviews kunnen ze monteren tot korte shorts zodat het een vlot filmpje wordt.
- Begin elke dienst met het aansteken van (een van) de adventskaarsen. In het kinderprogramma staat een suggestie voor een praatje met de kinderen in de dienst en daaraan gekoppeld het aansteken van de kaars.
- Organiseer een kinderkoortje dat de gemeente een kinderlied over Kerst of Advent aanleert (zie hieronder voor suggesties).
- Lees als leefregel: Lucas 6: 27-38 en 47-49.
- Vraag iemand om een getuigenis te geven over hoe God aanwezig is in zijn gewone leven. Geen spectaculair wonder- of bekeringsverhaal dus, maar het eerlijke en eenvoudige verhaal van een gewoon mens dat in zijn gewone leven iets van God ervaart.
- Gebruik als zegenbede: 2 Tessalonicenzen 2: 13-17.

Suggesties voor liederen

Hier vind je een aantal liederen uit diverse tradities die passen bij het thema voor de viering. Je kunt hier een keuze uit maken of zelf liederen bedenken.

Tips voor een themalied (bij alle diensten):

- God is in ons midden - Sela
- Laat het kerst zijn - Make some noise (kinderlied)
- Advent is verwachten (kinderlied)

Tips voor liederen bij deze dienst:

- God zal met ons zijn - Sela
- Gezang 25a - Liedboek voor de kerken
- Gezang 119a - Liedboek voor de kerken
- Gezang 513 - Liedboek voor de kerken
- Psalm 25
- Nieuwe Psalm Berijming 73: 7 en 8
- Nieuwe Psalm Berijming 113
- Gezang 121: 2, 5 en 7 - Gereformeerd Kerkboek
- Opwekking 539 - Kom, nu is de tijd: aanbid Hem
- Opwekking 755 - Laat ons Christus zien
- Luisterlied: God woont bij de mensen – Schrijvers voor gerechtigheid
- Immanuel - Marcel en Lydia Zimmer (kinderlied)
- Kind van God (Heel gewoon zoals ik ben) - Opwekking voor kids 217 (kinderlied)
- Zie de zon, zie de maan - Elly en Rikkert (kinderlied)

Tips bij het samenstellen van de liturgie

Bij het samenstellen van de liturgie is het goed om op deze dingen te letten:

- Zorg dat de dienst een eenheid is door het thema uit te laten komen in alle onderdelen van de dienst. Zorg dat elk onderdeel gekoppeld is aan de boodschap die je wilt overbrengen. Dan kun je ook makkelijker een nieuw onderdeel, lied of genre introduceren; het heeft dan een functie in het verhaal van de dienst en is er niet om de dienst 'op te leuken'.
- Let op de opbouw in de dienst. Als het goed is vertelt de dienst een verhaal. En een goed verhaal heeft ook een opbouw nodig. Hoe neem je de mensen mee door de dienst heen? Welke dynamiek zit er in de opbouw? Eindig je met uitbundige lofprijzing of juist met verstillings? Maak hierin bewuste keuzes!
- Hou rekening met de mensen die komen of meekijken. Zorg dat er een balans is tussen verschillende muzikale smaken zodat iedereen iets te vieren heeft. Hou ook rekening met eventuele kinderen of tieners en hun spanningsboog. Hoe worden zij erbij betrokken?
- Denk na over hoe je overgangen tussen de verschillende onderdelen vloeiend kunt laten verlopen. De muziek, voorganger of presentator heeft hierin een belangrijke taak. Niet alles hoeft trouwens aan elkaar gepraat te worden, soms is het sprekender als de dienst gewoon 'gebeurt' en als er een natuurlijke overgang is van het ene naar het andere onderdeel.

Materiaal voor kinderen

Theofilus – Gewoon echt

A. KINDERMOMENT

Reserveer in de kerkdienst een moment voor de kinderen, voordat ze naar hun eigen programma gaan. Hier vind je suggesties voor de invulling van dit kindermoment.

Adventskaars

Zorg dat er vier Adventskaarsen klaar staan met een goede (lange) aansteker erbij. Vraag het kind dat de kaars gaat aansteken om dit voor de dienst al even te oefenen zodat het weet hoe de aansteker werkt en wat de bedoeling is.

De voorganger of presentator zegt: "[Naam van het kind] zal nu een kaars aansteken. Het licht van die kaars helpt ons om te verlangen naar God, die met zijn licht in ons gewone leven komt."

Terwijl het kind de kaars komt aansteken kan de piano alvast zacht het intro van het kinderlied spelen. Voor het kind is het fijner om dit niet in doodse stilte te hoeven doen en zo is er een mooie overgang naar het kinderlied.

Kinderlied

Zing een kinderlied over het thema. Tips hiervoor worden gegeven bij de suggesties voor de dienst.

Tekenen

Zorg voor een flap-over en vraag een aantal kinderen om naar voren te komen en dingen te tekenen die met het Kerstfeest te maken hebben. Waarschijnlijk tekenen ze dan dingen als een kerstboom, ster, kaars, kribbe enz. Ga hier niet over doorpraten. Het gaat erom dat de associaties met Kerst boven komen. In het programma voor de kinderen zullen deze associaties terugkomen en de voorganger kan er in de preek ook op terugrijpen.

Gesprekje

Toon op de beamer twee afbeeldingen: een sprookjesboek en de verslaggever van het jeugdjournaal. Vraag de kinderen waar het Kerstfeest het meest op lijkt: op een verhaal uit een sprookjesboek of een item uit het jeugdjournaal? En waarom?

Tijdens de preek kan de voorganger hierop terugkomen en dit zal ook in het eigen programma van de kinderen terugkomen: Mensen beleven het Kerstfeest vaak als een sprookje, maar eigenlijk is het bedoeld als een item uit het journaal. Deze clou komt dus later naar voren en hoef je hier nog niet te benoemen!

Het is voor een kind heel naar als volwassenen om hun antwoorden moeten lachen of hen gaan corrigeren terwijl iedereen toekijkt. Dus let tijdens dit gesprek op dat je de kinderen serieus neemt in hun antwoorden. En als mensen in de kerk gaan lachen corrigeer hen dan direct: 'Ik snap niet waarom mensen lachen hoor, ik vond het juist heel goed wat je zei'.

B. KINDERPROGRAMMA

De kinderen kunnen nu naar hun eigen programma gaan. Hieronder staan suggesties daarvoor. Dit programma kan ook los van de dienst op een ander moment gebruikt worden.

1. Binnenkomer

Begin met een leuke binnenkomer om de aandacht op het thema te richten. Bijvoorbeeld:

Wat is er allemaal niet echt in sprookjes? Welke dingen kunnen in het echt niet of zijn er in ons leven niet? Denk aan dingen als toveren, elfen, draken, enz. Ga de kring rond en laat de kinderen om de beurt één ding noemen. Wie niks weet zegt 'pas'.

2. Bijbelverhaal

Hoe begint elk sprookje?

Antwoord: 'Er was eens...'

Met oudere kinderen kun je deze opdracht doen: Hoe begint elk sprookje? Geef samen het antwoord door om de beurt 1 letter van het antwoord te zeggen. Maakt iemand een fout dan moet de volgende weer opnieuw beginnen.

Hoe begint het kerstverhaal? Ook met 'Er was eens...'? Vertel dat je zelf eigenlijk ook niet precies weet hoe het Kerstverhaal begint. 'Laten we het samen eens opzoeken in het evangelie van Lucas'. Lees Lucas 1: 1-4 uit de Bijbel in Gewone Taal voor.

Uitleg

Lucas schrijft geen sprookje. Hij schrijft aan een meneer die Theofilus heet. Iemand die veel van God houdt. En die Theofilus wil graag precies weten hoe het nu zit met Jezus. Wat was Hij voor iemand? Wat deed Hij? Lucas heeft het allemaal precies uitgezocht. Hij heeft onderzoek gedaan naar het leven van Jezus. Hij heeft een heleboel mensen gesproken die erbij waren toen Jezus werd geboren, toen Hij wonderen deed en toen Hij stierf aan het kruis. Alles wat Lucas te weten is gekomen heeft hij opgeschreven voor Theofilus. Zodat Theofilus nog meer van God en zijn Zoon Jezus zou gaan houden!

Gesprekje

Weet je nog welke plaatjes er op de beamer stonden? Wat denk je nu je het begin van het Kerstverhaal gelezen hebt: lijkt het Kerstverhaal meer op een sprookje of op een stukje uit het verhaal? Als de kinderen dit nog te lastig vinden leg dan zelf uit dat het verhaal over de geboorte van Jezus niet op een sprookje lijkt. Want daarin zitten allerlei dingen die niet echt zijn. Lucas lijkt meer op een journalist die onderzoek heeft gedaan en vertelt hoe het echt zit, net zoals op het jeugdjournaal.

Uitleg

Denk nog eens terug aan de dingen die in de kerkdienst getekend zijn en leg uit dat het bij het Kerstfeest eigenlijk niet gaat om de sprookjesachtige kaarsen, de gezellige kerstboom of cadeautjes. Het gaat erom dat Jezus op aarde is gekomen, niks sprookjesachtigs, maar heel echt! Sprookjes zijn niet waar, maar het verhaal over de geboorte van Jezus is super waar!

Zingen

Leer/zing het liedje *Laat het Kerst zijn* van Make Some Noise Kids.

3. Verwerking

Afhankelijk van de beschikbare tijd en leeftijd van je groep kun je de volgende onderdelen doen:

- Doe een 'raar maar waar-quiz'. Zoek een aantal grappige feiten en bedenk zelf nog wat onzinnigheden. Per stelling geven de kinderen aan of het waar is of niet door bijvoorbeeld links of rechts te gaan staan.

Leg de link: Sommige dingen zijn waar en sommige dingen niet. Sprookjes zijn niet waar, maar het Kerstverhaal zeker wel! Hoe raar het soms ook lijkt...

- Bedenk een leuke dans bij het liedje 'Laat het Kerst zijn'.
- Knutsel een mooi hart (bijvoorbeeld met vouwblaadjes of verf). Schrijf op de voorkant: *Kerst is... waar/niet waar* en op de achterkant: *Ik hou van Jezus.... waar/niet waar*
De kinderen mogen zelf kiezen wat ze doorstrepen (waar of niet waar).

Handreikingen voor vespers

Theofilus – Gewoon echt

Eerste adventsweek

In deze eerste week staan we vanuit de Psalmen stil bij Theofilus. Aan hem schrijft Lucas zijn Evangelie. Theofilus, een Romein van hoge komaf, een vreemdeling die een vriend van God is geworden, die van Lucas vervolgonderwijs krijgt. Zijn naam betekent 'hij die van God houdt'. Het evangelie van Lucas begint als een nuchtere geschiedschrijving: God kwam in onze werkelijkheid. Maakt dat ons tot een Theofilus, een liefhebber van God?

Opening

Voor een gezamenlijke viering: (lector) *God, kom ons te hulp, (allen) Heer, haast U ons te helpen.*

Voor een persoonlijke viering: *God, kom mij te hulp, Heer, haast U mij te helpen.*

Stilte

De eerste adventskaars wordt aangestoken.

Klein Gloria

Zing of spreek uit: *Ere zij de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, als in den beginne nu en immer, en van eeuwigheid tot eeuwigheid, amen.*

Zingen

Loof de Here, alle gij volken - Opwekking 54

Psalmlezingen

Lees de Psalmen ...(zie het bijbehorende rooster voor de Psalmlezingen)

Zingen

Laat me in U blijven - Gezang 78 (Liedboek voor de kerken)

Psalmlezingen

Lees de Psalmen ...(zie het bijbehorende rooster voor de Psalmlezingen)

Zingen

Spreek o Heer - Opwekking 689

Lezingen van de week

Zacharia 8: 20-23

Lucas 1: 1-4

Inkeer

Neem zeven minuten stilte.

Psalmlezingen

Lees de Psalmen ...(zie het bijbehorende rooster voor de Psalmlezingen)

Klein Gloria

Zing of spreek uit: *Ere zij de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, als in den beginne nu en immer, en van eeuwigheid tot eeuwigheid, amen.*

Gebed

Onze Vader

Zingen

Ga met God - Nieuwe Liedboek 416

Rooster voor stille tijd

Theofilus – Gewoon echt

Tips

Gebruik een vast stramien voor je stille tijd. Bijvoorbeeld:

- Wees een moment stil en steek eventueel een kaars aan
- Lees het bijbelgedeelte uit Lucas
- Wees een moment stil om het bij je te laten binnenkomen
- Lees het bijbelgedeelte uit de Psalmen
- Wees een moment stil om het bij je te laten binnenkomen
- Lees het andere bijbelgedeelte uit het Nieuwe Testament
- Wees een moment stil om het bij je te laten binnenkomen
- Neem de tijd voor gebed

Eerste adventsweek

In deze eerste week staan we stil bij Theofilus. Aan hem schrijft Lucas zijn Evangelie. Theofilus, een Romein van hoge komaf, een vreemdeling die een vriend van God is geworden, die van Lucas vervolgonderwijs krijgt. Zijn naam betekent 'hij die van God houdt'. Het evangelie van Lucas begint als een nuchtere geschiedschrijving: God kwam in onze werkelijkheid. Maakt dat ons tot een Theofilus, een liefhebber van God? We lezen daarbij steeds een passende Psalm en een passage uit de brief van Petrus, die net als Lucas onderwijs geeft op een vertrouwelijke manier.

- Zondag: Lucas 1: 1-4 – Psalm 1 – 2 Petrus 1: 1-11
- Maandag: Lucas 1: 1-4 – Psalm 2 – 2 Petrus 1: 12-21
- Dinsdag: Lucas 1: 1-4 – Psalm 73 – 2 Petrus 2: 1-10a
- Woensdag: Lucas 1: 1-4 – Psalm 49 – 2 Petrus 2: 10b-22
- Donderdag: Lucas 1: 1-4 – Psalm 14 – 2 Petrus 3: 1-7
- Vrijdag: Lucas 1: 1-4 – Psalm 119: 9-16 – 2 Petrus 3: 8-13
- Zaterdag: Lucas 1: 1-4 – Psalm 92 – 2 Petrus 3: 14-18

Extra's bij het gemeenteproject

God komt in het gewone

Workshop Slow reading

Organiseer met behulp van dit programma een workshop om samen te leren stilte en luisteren naar Gods stem een plek te geven in je gewone leven.

Geschikt voor kringen, jongerengroepen of een gemeenteavond. Ook online te gebruiken.

Mini-Kerstmusical

Een draaiboek voor een mooie, eenvoudig in te studeren musical:

Te gewoon om waar te zijn?

Geschikt voor kinderen (eventueel samen met volwassenen).

Ook als film op te nemen in plaats van een live-voorstelling.